

Afdeling	: R&E - Algemeen	Raadsvoorstel: DJ-3038687
Naam opsteller voorstel	: Manuel Gaertner (0639554776)	Zaaknummer: 3038571
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc. & J.W.H (Hans) Fuchs	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Vaststelling Beleidskader Circulaire Economie Weert 2025-2030.

Voorstel

Het beleidskader "Samen bouwen aan een Circulair Weert" vast te stellen als richtinggevend kader voor de gemeentelijke inzet op circulaire economie.

Inleiding

De circulaire economie is geen vrijblijvende opgave, het gaat om een noodzakelijke transitie met als doel economische veerkracht, milieu en leefbaarheid in de gemeente Weert te waarborgen. De druk vanuit Europese en nationale regelgeving neemt toe (o.a. het Circulair Materialenplan, het Nationale Programma Circulaire Economie (NPCE), uitbreiding producentenverantwoordelijkheid (UPV)). Tegelijkertijd lopen de kosten voor afvalverwerking en grondstoffen op, wat gemeenten direct raakt.

De kaderstelling "Samen bouwen aan Circulair Weert" beschrijft hoe de gemeente samen met inwoners, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke partners de transitie vormgeeft. Daarbij is gekozen voor een aanpak die aansluit bij de schaal en mogelijkheden van Weert: een realistisch kader dat voortbouwt op lopende projecten en bestaande initiatieven. Door deze inzet te verankeren in beleid worden acties minder afhankelijk van losse projecten en individueel draagvlak, en ontstaat een stevig fundament voor verdere uitvoering. Het document benoemt vier focusgebieden:

- Circulaire gemeentelijke organisatie – voorbeeldrol in vastgoed, inkoop en bedrijfsvoering;
- Circulair leven – faciliteren van afvalscheiding en stimuleren van circulair gedrag;
- Circulair bouwen – stimuleren en faciliteren van circulaire bouwprincipes in woningbouw en gebiedsontwikkeling;
- Circulaire maakindustrie – versterken en verbinden van bedrijven in de regio, met nadruk op de rol van Weert als centrumgemeente.

De gemeente vervult hierbij steeds een andere rol: het goede voorbeeld geven, faciliteren en stimuleren, afhankelijk van het thema.

Relatie tot de strategische visie

Het beleidskader draagt bij aan de strategische ambitie van Weert om een duurzame en toekomstbestendige gemeente te zijn, zoals verwoord in de strategische visie "Weert 2030". Circulariteit is nauw verbonden met opgaven op het gebied van klimaat, energie, economie, gezondheid en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling.

Effect

Met het beleidskader wordt beoogd om bestaande inzet op circulaire economie te versterken en duurzaam te verankeren. Verwachte effecten zijn onder andere:

- Bestendiging en borging van lopende projecten en initiatieven door deze beleidsmatig te verankeren;
- Vermindering van restafval en behoud van grondstoffen, in lijn met de VANG-doelstellingen en Europese kaders;
- Vergroten van circulair gedrag bij inwoners en ondernemers door faciliteren en stimuleren;
- Inbedding van circulariteit in gebiedsontwikkeling en bouwprojecten, passend bij de woningbouwopgave;
- Versterking van de regionale circulaire maakindustrie en ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen;
- Positionering van Weert als centrumgemeente en betrouwbare partner in de regionale circulaire transitie.

Daarnaast draagt het beleidskader bij aan de volgende effecten vanuit de begroting:

- Weert heeft een aantrekkelijk woon- en leefklimaat;
- Weert heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat;
- Inwoners kijken naar elkaar om;
- Weert is klimaatneutraal;
- Weert vervult een centrumfunctie voor de omgeving.

Doel(en)

Het beleidskader wordt gezien als middel ten behoeve van de volgende doelen:

- Richting geven en continuïteit bieden aan de gemeentelijke inzet op circulaire economie;
- Verankeren van bestaande en lopende initiatieven, zodat deze minder afhankelijk zijn van losse projecten of individueel draagvlak;
- Versterken van samenwerking met inwoners, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties;
- Zorgen voor samenhang en efficiëntie tussen projecten en beleidsterreinen;
- Voldoen aan Europese en nationale kaders en bijdragen aan brede welvaart in de regio.

Argumenten

De circulaire economie is noodzakelijk voor economische en ecologische continuïteit.

Grondstoffengebruik is sinds 1970 verdrievoudigd en zal tot 2060 opnieuw verdubbelen. Dit leidt tot schaarste, prijsvolatiliteit en stijgende kosten voor afvalverwerking. In Weert alleen al verliet in 2023 circa 213.000 ton grondstoffen de gemeente als afval (17,8% van de totale grondstoffenstroom). Dat is zowel ecologisch als economisch onhoudbaar. Met dit beleidskader geeft de gemeente richting om deze verliezen te beperken en grip te houden op kosten en grondstoffen.

Het beleidskader sluit aan op Europese en nationale wet- en regelgeving.

De druk vanuit wet- en regelgeving neemt toe. Het Europese Circular Economy Action Plan, het Circulair Materialenplan (CMP), het Nationale Programma Circulaire Economie (NPCE) en de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) verplichten gemeenten steeds nadrukkelijker om beleid en uitvoering te richten op ketensturing en grondstoffenbehoud. Ook de uitbreiding van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) raakt inwoners en bedrijven direct. De druk vanuit regelgeving, subsidies en financiële prikkels worden gestaag groter. Voorbeelden hiervan zijn de afvalverbrandingsbelasting, de plastictaks en het CO2 budget bij bouw en infra. Door dit beleidskader vast te stellen, borgt de gemeente dat zij in de pas loopt met Europese en nationale kaders en voorkomt zij dat lokale keuzes worden ingehaald door externe verplichtingen.

Circulariteit versterkt de economische positie van Weert als maakstad.

Weert is strategisch gepositioneerd als centrum van de regionale maakindustrie, met sterke verbindingen naar Brainport Eindhoven, Greenport Venlo en Chemelot. Door circulaire principes in te bedden in bedrijfsvoering en gebiedsontwikkeling kunnen ondernemers concurrerender en minder afhankelijk worden van primaire grondstoffen. Nieuwe verdienmodellen – zoals product-as-a-service en hergebruik – creëren werkgelegenheid en economische veerkracht. Dit beleidskader ondersteunt ondernemers en versterkt zo zowel de regionale economie als het vestigingsklimaat van Weert.

De kaderstelling verstevigd de rol van Weert als centrumgemeente en betrouwbare partner.

Weert beschikt over de schaal en het netwerk om als aanjager en verbinder te fungeren in de regio. In samenwerkingen zoals met Keyport, Afval Samenwerking Limburg en Perron Circulair van Zuyd Hogeschool wordt dit al zichtbaar. Door deze inzet nu beleidsmatig te veranderen, ontstaat continuïteit en duidelijkheid voor partners. Daarmee kan Weert haar voorbeeldrol versterken en de positie als betrouwbare centrumgemeente verder uitbouwen.

Het beleidskader borgt en versterkt bestaand maatschappelijk initiatief.

In Weert bestaan al diverse circulaire initiatieven, zoals het Repair Café Weert, de Sponsorwinkel, Weerterlandhout en Perron Circulair. Deze initiatieven tonen de kracht en betrokkenheid van inwoners en maatschappelijke organisaties. Door hun inzet nu in beleid te verankeren en actief te ondersteunen, wordt versnippering voorkomen en krijgt lokaal draagvlak structureel een plaats in de transitie. Zo wordt de beweging minder afhankelijk van losse projecten of individueel initiatief en meer van een gezamenlijke koers.

Kanttelingen en risico's

Gevolgen van Europese en nationale wet- en regelgeving.

De druk vanuit beleid en wetgeving neemt snel toe. Wanneer de gemeente onvoldoende inzet op circulaire economie loopt zij het risico ingehaald te worden door nieuwe verplichtingen vanuit het Circulair Materialen Plan, het Nationale Programma Circulaire Economie en de uitbreiding van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Ook financiële prikkels zoals de afvalverbrandingsbelasting, plastictaks en het CO2-budget in de bouw en infrasector zullen steeds zwaarder doorwerken in de gemeentelijke begroting en bij inwoners en ondernemers.

Kwetsbaarheid zonder beleidsmatige verankering.

Zonder dit beleidskader blijven circulaire projecten en initiatieven sterk afhankelijk van losse trajecten en individueel draagvlak. Dit maakt de inzet fragiel en vergroot het risico dat bereikte resultaten wegvallen bij personele wisselingen of veranderende prioriteiten. Door nu kaders vast te stellen, ontstaat continuïteit en kunnen partners en inwoners rekenen op een stabiele koers.

Beperkingen in uitvoeringskracht.

De huidige formatie en beschikbare middelen zijn ontoereikend om de opgave volwaardig uit te voeren. Zonder uitbreiding van capaciteit en middelen is slechts beperkte voortgang mogelijk. Dit risico is expliciet benoemd in het beleidskader en vertaald naar een prioriteit die is aangeboden voor de begroting 2026.

Ruimtelijke inpassing van circulaire voorzieningen.

Voorzieningen zoals een circulaire ambachtscentrum of de clustering van circulaire bedrijvigheid vragen om ruimte in bestaande of nieuwe gebiedsontwikkelingen. Zonder tijdige borging in de Omgevingsvisie en bij integrale gebiedsontwikkeling kan de fysieke inpassing van dergelijke initiatieven in de knel komen.

Financiële gevolgen

Met de vaststelling van dit beleidskader worden geen directe financiële middelen toegekend. De kaderstelling vormt de inhoudelijke basis voor de uitvoeringsprogramma's Van Afval Naar Grondstof (Q2 2026) en Circulaire Economie (Q4 2026). In deze programma's worden concrete voorstellen uitgewerkt voor de inzet van capaciteit en middelen.

Vooruitlopend hierop is voor de begroting 2026 een prioriteit ingediend waarin structureel wordt gevraagd om extra personele capaciteit en een budget om uitvoering te geven aan het programma circulaire economie. Dit betreft zowel de opstart van het uitvoeringsprogramma circulaire economie als de uitvoering van de daarin opgenomen acties.

Indien deze prioriteit niet wordt toegekend, blijft de uitvoeringskracht beperkt. Er is op dit moment geen structureel budget voor dit thema beschikbaar, waardoor uitvoering dan grotendeels afhankelijk blijft van incidentele middelen en de bestaande beperkte capaciteit.

Participatie

Tijdens het opstellen van het beleidskader is samengewerkt met diverse interne en externe stakeholders. Input is opgehaald via ambtelijke werksessies, intergemeentelijke afstemming, en samenwerking met regionale partners zoals Keyport, Afval Samenwerking Limburg en Perron Circulair.

Na vaststelling van het beleidskader wordt een uitvoeringsprogramma geschreven Van Afval Naar grondstof en een uitvoeringsprogramma Circulaire economie. Hierin worden activiteiten benoemd die de ambtelijke organisatie oppakt. Dit gebeurt, activiteit afhankelijk, samen met externe stakeholders zoals ondernemers, onderwijsinstellingen en inwoners.

Communicatie

Na vaststelling wordt het beleidskader actief gedeeld met partners, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Communicatie vindt plaats via interne kanalen, het netwerk van Perron Circulair en de gemeentelijke website.

Planning

Volgend op de vaststelling van het beleidskader Circulaire Economie door de raad volgen twee uitvoeringsprogramma's. Het uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof wordt conform planning in het tweede kwartaal van 2026 aan de raad aangeboden. Vervolgens wordt gewerkt aan het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie, dat in het vierde kwartaal van 2026 aan het college zal worden aangeboden.

Evaluatie

Monitoring vindt plaats via de in het beleidskader opgenomen planning en via periodieke dataverzameling: o.a. tweejaarlijkse tussenmetingen (grondstofstromen), benchmarks afval, en sorteeranalyses. In 2030 volgt een beleidsmatige herijking op basis van nieuwe inzichten, data en landelijke ontwikkelingen. Verantwoording wordt via de begroting afgelegd.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Beleidskader Circulaire Economie: Samen bouwen aan een circulair Weert;
- Bijlage 2: Grondstofstromenanalyse gemeente Weert.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

College van Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken

Advies raadscommissie

Dit wordt gevuld door de griffie na de behandeling in de raadscommissie.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van <datum B&W vergadering invullen>.

besluit:

1. ... <hier de beslispunten van het raadsvoorstel invullen>

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <datum raadsvergadering invullen>.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken